

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 มีขอบข่ายในการศึกษาที่ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสวงหาความรู้ที่จะนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย จึงได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
3. หลักการบริหารงานวิชาการ
4. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
 - 4.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
 - 4.2 การวางแผนงานวิชาการ
 - 4.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 - 4.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
 - 4.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 - 4.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
 - 4.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
 - 4.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
 - 4.9 การนิเทศการศึกษา
 - 4.10 การแนะแนวการศึกษา
 - 4.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 - 4.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 - 4.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

- 4.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์
หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 4.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
- 4.16 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 4.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 5. การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 5.1 ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 5.2 หลักการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 5.3 แนวคิดของการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 5.3.1 ด้านการเรียนของนักเรียน
 - 5.3.2 ด้านการสอนของครู
- 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียนเพราะโรงเรียนจะมีมาตรฐานคุณภาพมากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นหลัก ซึ่งเป็นหัวใจหลักของโรงเรียน ความหมายของการบริหารงานวิชาการนั้น มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักการศึกษา ได้กล่าวไว้หลายท่านดังนี้

พระมหาปริญญา เตชปญโญ (ปราบชมพู) (2556, หน้า 13) สรุปไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครู และนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการให้งานวิชาการเป็นไปด้วยความต้องการของผู้บริหาร ที่ผู้บริหารได้กำหนดเอาไว้ตามหลักวิชาการ โดยอาศัยกระบวนการ เพื่อให้เกิดการบริหารไปสู่เป้าหมายตามที่วางเอาไว้

ปราณี ท้าวกลาง (2557, หน้า 20) สรุปไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ ตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งผู้บริหารทุกคนจะต้องรับผิดชอบ และเป็นผู้นำครู โดยร่วมมือกับครู ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด และให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของปรัชญา หลักการ แนวคิดทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน ให้ได้รับการพัฒนารอบด้านจนเต็มศักยภาพ เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

กรรพภา ศรีธิสาร (2558, หน้า 40) สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการพัฒนาองค์ความรู้ของผู้เรียนในรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีการต่างๆ ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ที่คงทนเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

ดวงเดือน แก้วฝ้าย (2558, หน้า 24) สรุปไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานในขอบข่ายภารกิจทุกอย่างของผู้บริหารโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปรับปรุงพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม โดยผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน

หทัยชนก ปัญญา (2558, หน้า 22) สรุปไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามบทบาทหน้าที่ ซึ่งผู้บริหารทุกคนจะต้องรับผิดชอบ และเป็นผู้นำครู โดยร่วมมือกับครู ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุดและให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของปรัชญา หลักการ แนวคิดทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน ให้ได้รับการพัฒนารอบด้านจนเต็มศักยภาพเพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

วิจิตรตา พันธุ์ออน (2558, หน้า 40) สรุปไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือกรรมวิธีต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

ที่มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ที่ส่งผลให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมภายในหรือภายนอกห้องเรียน ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการประเมินผลพัฒนาการ เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนช่วยพัฒนาองค์ความรู้ให้กับผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในกระบวนการเรียนการสอน และผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียนเพราะโรงเรียนจะมีมาตรฐานคุณภาพมากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นหลัก ซึ่งเป็นหัวใจหลักของโรงเรียน ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการนั้น มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักการศึกษาได้กล่าวไว้หลายท่านดังนี้

พระมหาปริญา เตชปญโญ (ปราบชมพู) (2556, หน้า 14) สรุปไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นงานใหญ่ เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาโรงเรียน เพราะจุดมุ่งหมายของโรงเรียนก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น การบริหารงานวิชาการนั้น มีขอบข่ายกว้างขวาง ผู้บริหารโรงเรียนต้องกระจายอำนาจให้การบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีการวางแผนงานที่เป็นระบบ ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมุ่งประโยชน์เพื่อให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ปราณี ท้าวกลาง (2557, หน้า 22) สรุปไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านวัดผลประเมินผล ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านนิเทศการศึกษา ด้านส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษา จึงเป็นผู้ที่มีบทบาท และหน้าที่สำคัญยิ่งในงานวิชาการ

ถ้าบุคลากรการจัดการเรียนการสอนที่รับผิดชอบแล้ว ย่อมเป็นการง่ายที่จะทำให้งานวิชาการนั้นบรรลุ และนำความสำเร็จมาสู่สถานศึกษา ที่จะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

ภรปภา ศรีธิสาร (2558, หน้า 43) สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจหลักที่สำคัญของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพของสถานศึกษา สถานศึกษาจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเพราะเป็นงานที่สร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมโดยมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ดวงเดือน แก้วฝ้าย (2558, หน้า 25 - 26) สรุปไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญกว่างานด้านอื่นๆ เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจของการบริหารงานโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญ และเน้นหนักในการบริหารงานวิชาการ โดยต้องกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบต้องเป็นผู้นำทางวิชาการสามารถปฏิบัติงานปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียนที่ส่งผลให้มีคุณภาพที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม มีความขยันหมั่นเพียร มีความรู้ และทักษะตามศักยภาพ และมีความเป็นพลเมืองที่ดี รวมถึงการดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

หทัยชนก ปัญญา (2558, หน้า 25) สรุปไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านวัดผลประเมินผล ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านนิเทศการศึกษา ด้านส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษา จึงเป็นผู้ที่มีบทบาท และหน้าที่สำคัญยิ่งในงานวิชาการ ถ้าบุคลากรทุกคนมีความตระหนัก มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ ของการศึกษา และจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนที่รับผิดชอบแล้ว ย่อมเป็นการง่ายที่จะทำให้งานวิชาการนั้นบรรลุ และนำความสำเร็จมาสู่สถานศึกษา ที่จะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

วิจิตรตา พันธุ์ออน (2558, หน้า 37) สรุปไว้ว่า ความสำคัญของการบริหาร

วิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งให้กระจายอำนาจ ในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษา ให้มากที่สุดโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน บรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง นับเป็นงานที่สำคัญ ของสถานศึกษา เป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการ ที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของเด็ก

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดใน โรงเรียน และถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาองค์กรที่จะต้องมีการวางแผนงาน ที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดที่จะทำให้งานวิชาการของโรงเรียนนั้นสามารถ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้เพื่อความสำเร็จของสถานศึกษา

หลักการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียนเพราะโรงเรียนจะมีมาตรฐาน คุณภาพมากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นหลัก ซึ่งเป็นหัวใจหลักของโรงเรียน หลักการบริหารงานวิชาการนั้น มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักการศึกษา ได้กล่าวไว้ หลายท่านดังนี้

พระมหาปริยญา เตชปญโญ (ปราบชมพู) (2556, หน้า 18) สรุปไว้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการต้องคำนึงถึงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ทำให้ดีที่สุดนำไปสู่ คุณภาพที่คาดหวัง คำนึงถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษาโดยให้บุคลากรทุก ฝ่ายได้รับผิดชอบร่วมกันทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ คำนึงถึงประสิทธิภาพประสิทธิผล และความประหยัด การดำเนินงานทางวิชาการโดยอาศัยหลักการดังกล่าวย่อมนจะสามารถ บรรลุความสำเร็จคือความเป็นเลิศทางวิชาการ

ปราณี ท้าวกลาง (2557, หน้า 25) สรุปไว้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ ต้องคำนึงถึงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ทำให้ดีที่สุด นำไปสู่คุณภาพที่คาดหวัง คำนึงถึง วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษา โดยใช้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับผิดชอบร่วมกันทำ ให้ผลผลิตมีคุณภาพ คำนึงถึงประสิทธิภาพประสิทธิผล และความประหยัด การดำเนินงาน

ทางวิชาการ โดยอาศัยหลักการดังกล่าว ย่อมจะสามารถบรรลุความสำเร็จ คือ ความเป็นเลิศทางวิชาการ

กรรพภา ศรีธิสาร (2558, หน้า 46 – 47) สรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงานวิชาการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารโดยใช้หลักการกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเห็นความสำคัญถึงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา หลักการบริหารจึงต้องมีข้อความชัดเจนในเรื่องราวต่างๆ โดยจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนตลอดจนสังคมอย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนรวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนสร้างเครือข่าย และแหล่งการเรียนรู้ และไม่ควรลืมติดตามประเมินผล หาแนวทางพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัด และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ดวงเดือน แก้วฝ่าย (2558, หน้า 22) สรุปไว้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการมีหลักการ คือ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด จะยึดหลักการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ มีการร่วมกันจัดทำและพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และคุณภาพในการจัด และพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

หทัยชนก ปัญญา (2558, หน้า 29) สรุปไว้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษาต้องคำนึงถึงการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ทำให้ดีที่สุด นำไปสู่คุณภาพที่คาดหวัง คำนึงถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษา โดยใช้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับผิดชอบร่วมกัน ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพ คำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัด การดำเนินงาน ทางวิชาการ โดยอาศัยการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการชุมชน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัย

เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน การแนะแนว การศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคลากร ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดการระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในโรงเรียน การพัฒนา และใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งหลักการดังกล่าว ย่อมจะสามารถบรรลุความสำเร็จ คือ ความเป็นเลิศทางวิชาการ

วิจิตรตา พันธอุอน (2558, หน้า 40) สรุปไว้ว่า หลักการบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินการทุกอย่าง เพื่อให้กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการ เรียนการสอนมีประสิทธิภาพครอบคลุมวัตถุประสงค์ สอนองหลักประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ นั้นจะต้องดำเนินการให้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาได้ตั้งเอาไว้และเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการดำเนินเป้าหมายที่ตั้ง เอาไว้เพื่อความสำเร็จของสถานศึกษา

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 29 – 30) ได้กำหนดขอบข่าย และภารกิจงานวิชาการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ศึกษาธิการมี 17 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
 9. การนิเทศการศึกษา
 10. การแนะแนวการศึกษา
 11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
 14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
 15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
 16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
 17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยมีแนวปฏิบัติ ดังนี้
 - 17.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้
 - 17.1.1 วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้
 - 17.1.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาหรือกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาให้ความสำคัญ
 - 17.1.3 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 - 17.1.4 จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาเพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนจัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ประเมินผลและปรับปรุง
 - 17.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ
- สรุปได้ว่า การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น สถานศึกษาจะต้องสามารถวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ของท้องถิ่นคำนึงถึงความสอดคล้องของท้องถิ่น ความต้องการของชุมชน เพื่อที่จะสามารถจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นได้อย่างสมบูรณ์

17.2 การวางแผนงานวิชาการ มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

17.2.1 วางแผนด้านวิชาการ โดยรวบรวมข้อมูล และกำกับดูแล นิเทศ และติดตามเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพ ภายใน และมาตรฐานการศึกษา การพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการ ส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็งทางวิชาการ

17.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่า การวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การกำหนดทิศทางของสถานศึกษาที่จะวางแผนการดำเนินงานวิชาการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนไว้เพื่อให้ผลการดำเนินงานวิชาการนั้นบรรลุผล

17.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีขอบข่ายการดำเนินงาน ดังนี้

17.3.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

17.3.2 จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้นตาม แนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง

17.3.3 ใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งเรียนรู้

17.3.4 จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้เอื้อต่อ การเรียนรู้

17.3.5 ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้

17.3.6 ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน และช่วยเหลือ นักเรียนพิการด้อยโอกาสและมีความสามารถพิเศษ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่จะต้องดำเนินกิจกรรมไปตามหลักสูตรที่ได้กำหนดเอาไว้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการฝึกคิด ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และส่งเสริม พัฒนาการของผู้เรียนในทุกๆ ด้าน

17.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

17.4.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองโดย

17.4.1.1 จัดให้มีการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม และเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

17.4.1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

17.4.1.3 จัดให้มีวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

17.4.1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูง และลึกซึ้งมากขึ้น สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

17.4.1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก

17.4.1.6 สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดการ กระบวนการเรียนรู้ การสอน และอื่นๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จะต้องมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพราะหลักสูตรนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะเป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

17.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

17.5.1 จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

17.5.2 ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา

17.5.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

17.5.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ

อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

17.5.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ

สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

17.5.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ที่มีการประสาน

ความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

17.5.7 ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบ หรือการออกแบบกระบวนการ

เรียนรู้ที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นผู้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้สถานศึกษาอื่น

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอน

ได้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ของผู้เรียน ส่งเสริม และสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

17.6 การวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

17.6.1 กำหนดระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษาตาม

หลักสูตรสถานศึกษาโดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

17.6.2 จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัด

และประเมินผลของสถานศึกษา

17.6.3 การวัด ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนรู้

และอนุมัติผลการเรียน

17.6.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการ

ซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

17.6.5 จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัด และประเมินผล

17.6.6 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดประเมินผล และการเทียบโอน

ผลการเรียนเพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนา

การเรียนรู้การสอน

17.6.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนรู้ ด้านต่างๆ รายปี/รายภาค และดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบระดับการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย คณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนและเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ พร้อมทั้งให้ผู้บริการสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

สรุปได้ว่า การวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อกำหนดกรอบการวัดผลตามหลักสูตร และเป็นการส่งเสริมให้ครูนั้นจัดการวัดผล ประเมินผลอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

17.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีขอบข่าย การดำเนินงานดังนี้

17.7.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

17.7.2 พัฒนาครู และนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการ เรียนรู้ โดยการใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบ สหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

17.7.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

17.7.4 รวบรวม และเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ และพัฒนา คุณภาพการศึกษารวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนา การเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

17.8 การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีขอบข่ายการดำเนินงาน ดังนี้

17.8.1 จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่อย่างหลากหลายทั้งภายใน และ ภายนอกสถานศึกษาให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัด กระบวนการเรียนรู้

17.8.2 จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ จัดให้มีห้องสมุด หอสมุดวิชา ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียน ห้องพิพิธภัณฑน์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องคอมพิวเตอร์ ศูนย์อินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ สวนสุขภาพ สวนวรรณคดี สวนหนังสือ สวนธรรมะ เป็นต้น

17.8.3 จัดระบบข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ของสถานศึกษา เช่น การจัดเส้นทาง แผนที่ และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดสถาบันการศึกษา พิพิธภัณฑน์ พิพิธภัณฑน์ วิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

17.8.4 ส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งใน และนอกสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมการพัฒนาให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบต่างๆ ในให้ความพร้อม และสมบูรณ์ไม่ว่าจะเป็นแหล่งเรียนรู้ภายนอก และภายในให้ครอบคลุมมากที่สุด

17.9 การนิเทศการศึกษา มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

17.9.1 สร้างความตระหนักให้แก่ครู และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และตัวครูเอง

17.9.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ และกระบวนการ

17.9.3 จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะต้องติดตามประเมินผล มีการจัดการอย่างเป็นระบบ และมีกระบวนการที่ถูกต้องมีคุณภาพสามารถจัดการนิเทศได้อย่างหลากหลายรูปแบบ เหมาะสมกับสภาพและปัญหาความ

ต้องการพัฒนาของแต่ละสถานศึกษา

17.10 การแนะแนวการศึกษา มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

17.10.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะแนวเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

17.10.2 จัดระบบงานโครงสร้างองค์การแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

17.10.3 สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

17.10.4 ส่งเสริมและพัฒนาให้ครู ได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยา และการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

17.10.5 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว

17.10.6 ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

17.10.7 ส่งเสริมความร่วมมือ และความเข้าใจอันดีระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน

17.10.8 ประสานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐ และเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชนในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว

17.10.9 เชื่อมโยงระบบแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
สรุปได้ว่า การแนะแนวการศึกษา หมายถึง การวางแผนทางในการดำเนินการแนะแนวการศึกษา เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจถึงศักยภาพ ความถนัดของตัวเอง เพื่อการเลือกศึกษาต่อได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน

17.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

17.11.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่มาตรฐานการศึกษา และความต้องการของชุมชน

17.11.2 จัดระบบบริหาร และสารสนเทศ โดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

17.11.3 จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์ / แผนยุทธศาสตร์)

17.11.4 ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมสถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วม และวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (Demming cycle) หรือที่รู้จักว่าวงจร PDCA

17.11.5 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

17.11.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

17.11.7 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา เป็นกระบวนการที่จะต้องดำเนินการของบุคลากรหรือหน่วยงานนั้นๆ เพื่อกำหนดเป้าหมาย หลักเกณฑ์ที่สถานศึกษาจะดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสังคม และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

17.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

17.12.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นๆ

17.12.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน

17.12.3 ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ

17.12.4 พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ หมายถึง การที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้าง และพัฒนาทักษะเพื่อให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ในรูปแบบหรือกิจกรรมต่างๆ โดยพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเพื่อให้งานนั้นๆ บรรลุเป้าหมาย และประสบผลสำเร็จ

17.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น

17.13.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

17.13.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น

17.13.3 ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในอื่นๆ

17.13.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น เป็นต้น

สรุปได้ว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น หมายถึง การสร้างเครือข่ายองค์กรที่ร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งบริเวณใกล้เคียงในเขตพื้นที่การศึกษา และต่างเขตพื้นที่การศึกษา

17.14 การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

17.14.1 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัวยุติธรรม ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา

17.14.2 จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา

17.14.3 ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมกันจัดการศึกษา และใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

17.14.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาให้กับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

17.14.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

17.14.6 ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยเหลือและสนับสนุนแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างครู ชุมชน การขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียนเพื่อสร้างสัมพันธภาพอันดีต่อกัน

17.15 การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการงานด้านวิชาการของสถานศึกษา มีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

17.15.1 ศึกษา และวิเคราะห์ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

17.15.2 จัดทำร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

17.15.3 ตรวจสอบร่างระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน

ด้านวิชาการของสถานศึกษา และแก้ไขปรับปรุง

17.15.4 นำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
ของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

17.15.5 ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้ระเบียบ และแนวปฏิบัติ
เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม

สรุปได้ว่า การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกรงานด้าน
วิชาการของสถานศึกษา หมายถึง การวางระบบแนวทางร่วมกันเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันของสถานศึกษา เพื่อความรวดเร็ว และถูกต้องในการ
ดำเนินงานวิชาการ

17.16 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา มีขอบข่ายการ
ดำเนินงานดังนี้

17.16.1 ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ต่างๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการ
จัดการเรียนการสอน

17.16.2 จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่าน
ประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
หมายถึง การวิเคราะห์ ศึกษาเพื่อคัดเลือกหนังสือที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตร
สถานศึกษาเพื่อเป็นการเพิ่มทักษะกระบวนการของผู้เรียน

17.17 การพัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามีขอบข่ายการ
ดำเนินงานดังนี้

17.17.1 จัดให้มีการร่วมกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหา
และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา

17.17.2 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ
การเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่าย
ทางวิชาการชมรมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา

17.17.3 พัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยมุ่งเน้นการ
พัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้น
โดยเฉพาะแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

17.17.4 พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้
ของสถานศึกษา และชุมชน

17.17.5 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใน
การจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
หมายถึง สื่อ และเทคโนโลยีเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน
ที่จะต้องมีการพัฒนาไปตลอดให้เข้ากับทุกยุคทุกสมัยเพื่อจัดการเรียนการสอนและพัฒนา
งานวิชาการกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ

กมล ภูประเสริฐ (2545, หน้า 9 – 16) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานด้านวิชาการ
ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการสถานศึกษา

สุกิมล โพธิ์กลิ่น (2549, หน้า 146) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานด้านวิชาการ
ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้
2. การประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
5. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
6. การจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
7. การนิเทศการศึกษา

8. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กุลทรี พิภุณแกม (2551, หน้า 15) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานด้านวิชาการ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนรู้
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2551, หน้า 30) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานด้านวิชาการ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผลและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเพื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนว
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา

และองค์กรอื่น

12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา

พิธีพงษ์ เผ่าภูไทย (2551) ได้ระบุขอบข่ายงานวิชาการประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
4. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
5. การนิเทศการศึกษา
6. การแนะแนวการศึกษา
7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
8. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
9. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สมาน อัครภูมิ (2553, หน้า 271) ได้กล่าวถึงขอบข่ายภารกิจงานวิชาการ ดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน
5. การประเมินผลงานวิชาการ

ไชยา ภาวะบุตร (2555, หน้า 423) ได้กล่าวถึงขอบข่ายภารกิจงานวิชาการ

ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

Kimbrough & Nunnery (1998, p. 58 อ้างถึงใน สุตหทัย ดาราพงษ์, 2555, หน้า 28) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ ผู้บริหารต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรประเภทต่างๆ เพื่อดำเนินการจัดหาหลักสูตร และเอกสารหลักสูตรตลอดจนคู่มือการใช้หลักสูตรให้เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานของครู
2. งานการเรียนการสอน (การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน) ได้แก่ การจัดทำแผนการสอนและการบันทึกการสอนตลอดจนปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จัดให้มีการอบรมสัทธิติ การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์กับเพื่อนครู หรือผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ เกี่ยวกับวิธีการสอนแบบใหม่
3. งานประเมินผล ครอบคลุมถึงการจัดให้มีการวัดผล และประเมินผลให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการตรวจสอบการทำสมุดประจำชั้น และสมุดประจำตัวนักเรียนของครูให้ถูกต้องเรียบร้อย และเป็นปัจจุบันเสมอ
4. งานการจัดสื่อสนับสนุนโปรแกรมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดหาสื่อการเรียนการสอน งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานด้านการวางแผน กำหนดวิธีการดำเนินงานตลอดจนการส่งเสริมการสอน

พระมหาธีรเพชร ธีรเวที (2558) ได้กล่าวถึงขอบข่ายภารกิจงานวิชาการ ดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ
2. ด้านการบริหารหลักสูตร
3. ด้านการจัดการเรียนรู้
4. ด้านการพัฒนา และส่งเสริมทางวิชาการ
5. ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้อ

6. ด้านการวัดผลประเมินผล

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักวิชาการที่นำเสนอขอขยายภารกิจงานวิชาการ
 ดังที่นำเสนอมาแล้วมาสังเคราะห์เพื่อหาความเหมือนโดยทำเป็นตารางเมตริกซ์ (Metrix)
 ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 ตารางเมตริกซ์ (Metrix) ขอบข่ายงานวิชาการ

ขอบข่ายงานวิชาการ 17 งาน (สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 29)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550)	กุลชรี พิฑูแลกรม (2551)	รุ่งชชดาพร เวทชะชาติ (2551)	พีระพงษ์ เผ่าภูไทย (2551)	สมาน อัครภูมิ (2553)	ไชยา ภาวระบุตร (2555)	Kimbrough & Nunnery (1998, อ้างถึงใน สุดททัย ตาราพงษ์, พระมหาธีรเพชร ธีรเวที (2558)	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ	
1. การพัฒนาหรือการ ดำเนินการเกี่ยวกับการ ให้ความเห็นการพัฒนา สาระหลักสูตรท้องถิ่น	-	-	✓	-	-	-	-	-	✓	-	2*	20
2. การวางแผนงาน วิชาการ	✓	-	✓	-	-	✓	✓	-	-	✓	5*	50
3. การจัดการเรียนการ สอนในสถานศึกษา	✓	-	✓	-	-	✓	✓	-	✓	✓	6*	60
4. การพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	8*	80
5. การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	-	6*	60
6. การวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผล การเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	9*	90

ตาราง 1 (ต่อ)

ขอบข่ายงานวิชาการ 17 งาน (สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 29)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550)	กุลชรี พิภพแกม (2551)	รุ่งชัชดาพร เวทชะติ (2551)	พีระพงษ์ เผ่าภูไทย (2551)	สมาน อัศวภูมิ (2553)	ไชยา ภาชนะบุตร (2555)	Kimbrough & Nunnery (1998, อ้างถึงใน สุดททัย ดาราพงษ์, พระมหากษัตริย์เพชร ชีวเกที (2558)	คามาณี	คิดเป็นร้อยละ	
7. การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	-	-	6*	60
8. การพัฒนาและ ส่งเสริมให้มีแหล่งการ เรียนรู้	✓	-	✓	✓	✓	-	-	✓	-	-	5*	50
9. การนิเทศการศึกษา	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	7*	70
10. การแนะแนว การศึกษา	-	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	-	5*	50
11. การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	-	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	-	5*	50
12. การส่งเสริมชุมชนให้ มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ	-	-	✓	✓	✓	-	-	✓	-	-	4*	40
13. การประสานความ ร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	-	-	6*	60
14. การส่งเสริมและ สนับสนุนงานวิชาการแก่	-	-	✓	✓	✓	-	-	✓	-	✓	5*	50

ตาราง 1 (ต่อ)

ขอข่ายงานวิชาการ 17 งาน (สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 29)	กมล ภูประเสริฐ (2545)	สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550)	กุศลศรี+ พิภพแกม (2551)	รุ่งชัชดาพร เวระชาติ (2551)	พีระพงษ์ เผ่าภูไทย (2551)	สมาน อัครภูมิ (2553)	ไชยา ภาวะบุตร (2555)	Kimbrough & Nunnery (1998, อ้างถึงใน สุดหทัย ตาราวงษ์, พระมหาธีรเทพชร ธีรเมที (2558)	คามณี	คิดเป็นร้อยละ	
บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัด การศึกษา												
15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการ	✓	✓	✓	-	-	-	✓	-	-	-	4*	40
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ใน สถานศึกษา	-	-	✓	-	-	✓	-	-	-	✓	3*	30
17. การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	8*	80

* ใช้เกณฑ์ร้อยละ 20 ในการพิจารณา

จากขอข่ายงานวิชาการทั้งหมดที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ใช้เกณฑ์ร้อยละ 20 ขึ้นไปมา
ทำการจัดกลุ่มงานที่มีลักษณะงานไปในทิศทางเดียวกัน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขอข่ายงาน
วิชาการ ขอข่ายของการบริหารงานวิชาการที่นักการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้
เสนอไว้โดยยึดกรอบของกระทรวงศึกษาธิการ ที่จำแนกขอข่ายการบริหารงานวิชาการ
ในสถานศึกษาไว้ครอบคลุมแนวคิดทั้งหมดนำมาจัดกลุ่มงานวิชาการและนำเสนอ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานคณะกรรมการบริหาร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล คณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ดร.ระพีพรรณ ร้อยพิลา ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4. ดร.วีระยุทธ ก้อนกั้น คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

5. ดร.วิศิษฐ์ มุ่งนากลาง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านม่วงวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 การสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการโดยใช้พิจารณาจากเนื้อหาที่มีลักษณะงาน
ไปในทิศทางเดียวกัน

ขอบข่ายงานวิชาการ 17 งาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 29)	กลุ่มงานวิชาการ 8 ด้าน
1. การพัฒนาหรือการดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น
2. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	
3. การวางแผนงานวิชาการ	2. การวางแผน และจัดทำระเบียบแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ
4. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้าน วิชาการของสถานศึกษา	
5. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	3. การจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพใน สถานศึกษา
6. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	

ตาราง 2 (ต่อ)

<p>ขอบข่ายงานวิชาการ 17 งาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 29)</p>	<p>กลุ่มงานวิชาการ 8 ด้าน</p>
8. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล การเรียนรู้	4. การวัดผลประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้
9. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้	5. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนการ พัฒนาสื่อและการพัฒนา และส่งเสริม ให้มีแหล่งเรียนรู้
10. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ใน สถานศึกษา	
11. การพัฒนาและสื่อใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	
12. การนิเทศการศึกษา	6. การแนะแนวและนิเทศการศึกษา
13. การแนะแนวการศึกษา	
14. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา
15. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	8. การส่งเสริมชุมชน และองค์กรอื่นๆ ให้พัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ
16. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	
17. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	

จากตาราง 2 พบว่าการจัดกลุ่มงานวิชาการตามเนื้อหาที่มีลักษณะงานไปในทิศทางเดียวกันออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา 4) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้ 5) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนการพัฒนาสื่อและการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6) การแนะแนวและนิเทศการศึกษา 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

และมาตรฐานการศึกษา 8) การส่งเสริมชุมชน และองค์กรอื่นๆ ให้พัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ

งานวิชาการทั้งหมด 8 ด้าน มีขอบข่ายเนื้อหา ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น

1.1 จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่จัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม เรียนรู้เกี่ยวกับชุมชน และท้องถิ่นที่ตั้งโรงเรียนอยู่ รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. การวางแผนงาน และจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ

2.1 การจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษามีขั้นตอน การศึกษาวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ ให้ครบทุกด้าน

2.2 กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนโดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ ภาระงาน โครงการ/กิจกรรม ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ ตลอดจนแนวทางการประเมิน

3. การจัดการเรียนการสอนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา

3.1 การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ

3.2 พัฒนาการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้พัฒนาการเรียนรู้อุทิศพัฒนาการเรียนรู้อุทิศ และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

4. การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

4.1 ดำเนินการเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลการเรียน

4.2 กำหนดระเบียบการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนประสบการณ์ ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียนของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา

5. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียน การพัฒนาสื่อและการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้

5.1 พิจารณาคัดเลือกหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

5.2 พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

5.3 ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

เพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ครูและชุมชน

6. การแนะแนวและการนิเทศการศึกษา

6.1 การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

6.2 การให้ความช่วยเหลือเพื่อการทำงานของครู และบุคลากรมี

คุณภาพ โดยให้เกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน และตัวครูเอง

7. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

7.1 การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

7.2 กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้อง

กับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และความต้องการของชุมชน

7.3 การดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และประเมิน ภายนอกสถานศึกษา

7.4 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุป รายงานประจำปี

8. การส่งเสริมชุมชน และองค์กรอื่นๆ ให้พัฒนาความเข้มแข็ง

ทางวิชาการ

8.1 การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นๆ

8.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ให้มีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหา ความรู้ข้อมูล ข่าวสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์

การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ความหมายการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเป็นกระบวนการ ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม เป็นต้น มีนักการศึกษา ได้กล่าวไว้หลายท่านดังนี้

ชัยวัฒน์ แก้วหล่อ (2551, หน้า 49) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการที่ต้องเน้นให้ผู้เรียนมีความอิสระที่จะเลือก

เรียนตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของแต่ละบุคคล ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อสร้างองค์ความรู้ได้เอง

ปวริศา นามสีพันธ์ (2553, หน้า 27) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง วิธีสอนที่สามารถสร้าง และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับความสามารถ ศักยภาพ และความต้องการของของตนเองอย่างเต็มที่ เป็นวิธีการสอนที่จะเน้นเป็นรายบุคคลหรือทั้งกลุ่ม ครูอาจจะใช้วิธีการสอนหลากหลาย อาจใช้การอภิปรายการแสดงบทบาทสมมติ การใช้การจำลองสถานการณ์ การสอนแบบการแก้ปัญหา โดยผู้เรียนมีอิสระในการใช้ความคิด การค้นคว้า การทดลอง รวมไปถึงการคิดวิเคราะห์ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดเป็นองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ธนบัตร พลชะชัย (2555, หน้า 20) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกกิจกรรมอย่างหลากหลาย และได้ลงมือปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ แต่มีครูเป็นผู้คอยสังเกตการณ์เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

นคร สุรพิน (2555, หน้า 21) สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติของตนเองได้อย่างมีความสุขสามารถนำความรู้ที่ได้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้ทักษะการจัดการที่มีประสิทธิภาพทั้งของครูผู้สอนและผู้เรียนโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดกิจกรรม

รัตติมา โสภาคะยัง (2555, หน้า 52) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นกระบวนการที่เน้นในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติของตนเอง โดยใช้กระบวนการจัดการที่มีประสิทธิภาพทั้งของครูผู้สอน และผู้เรียน

ณัฐกานต์ ไชตโคตร (2557, หน้า 29) สรุปไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ วิธีการสำคัญที่สามารถสร้าง และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่างๆ ที่ต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

ซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษานี้ เป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากปรัชญาการศึกษา และทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ ที่ได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และเป็นแนวทางที่ได้รับการพิสูจน์ว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามต้องการอย่างได้ผล

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นวิธีการที่จัดประสบการณ์ในด้านการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน กำหนดจุดมุ่งหมายความสามารถและความถนัดของผู้เรียน

2. หลักการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม เป็นต้น มีนักการศึกษา ได้กล่าวไว้หลายท่านดังนี้

ชัยวัฒน์ แก้วหล่อ (2551, หน้า 50 - 51) สรุปไว้ว่า

1. การเรียนเป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ผู้เรียนควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
2. การเรียนรู้เกิดจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย และถือว่าการประสบการณ์ของคนทุกคน เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ
3. การเรียนรู้ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ และเป็นการเรียนรู้ที่ค้นพบด้วยตนเองจะเป็นการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุด
4. การเรียนรู้ที่เน้นที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. การเรียนที่มีความหมาย คือ การเรียนรู้ที่สอดคล้อง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

ธนบัตร พละชัย (2555, หน้า 22) สรุปไว้ว่า หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยเป็นผู้แสวงหาข้อมูล ศึกษาทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความ สร้างความหมายแก่ตนเอง สังเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อความรู้ ให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกันและกันได้ แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ “กระบวนการ” ควบคู่ไปกับ “ผลงานข้อความรู้ที่สรุปได้” ให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การเรียนที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเด็กได้เรียนสิ่งที่สนใจตามความต้องการ มีประโยชน์ต่อตนเอง ได้เรียนกับวิธีที่สอดคล้องกับความสามารถของตน และเด็กแต่ละคนมีโอกาสเรียนรู้เต็มศักยภาพ

นคร สุรพิน (2555, หน้า 23) สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม และเป็นผู้ลงมือด้วยตนเองอย่างมีความสุข โดยครูผู้สอนต้องลดบทบาท และปรับเปลี่ยนกระบวนการของตนจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้แก่ผู้เรียนมาเป็นผู้สนับสนุน ผู้ชี้แนะ ที่ปรึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนมากที่สุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล จัดประสบการณ์ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง โดยมีครู และนักเรียนร่วมกันบอกแหล่งความรู้

ณัฐกานต์ ไชยโคตร (2557, หน้า 31) สรุปไว้ว่า หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนได้คิด ได้ลงมือปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เรียนรู้อย่างมีความสุข และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า หลักการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้ลงมือปฏิบัติ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง เพื่อให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และเรียนอย่างมีความสุขสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม เป็นต้น จะมีองค์ประกอบการจัดเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนของนักเรียน ด้านการสอนของครู คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543, หน้า 53 - 54)

ด้านการเรียนของนักเรียน

นักวิชาการ และหน่วยงานทางการศึกษาได้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบเกี่ยวกับด้านการเรียนของนักเรียนไว้ดังนี้

ไสว พักขาว (2542, หน้า 12) กล่าวถึงบทบาทของผู้เรียน

8 ประการ ดังนี้

1. เป็นผู้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เป็นผู้แสวงหาความรู้
3. เลือกวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. เรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม
5. สรุปความรู้
6. เลือกสิ่งที่จะเรียน
7. เลือกแหล่งเรียนรู้
8. เลือกวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2543, หน้า 52 – 53) กล่าวถึง
บทบาทของผู้เรียน 3 ประการ คือ

1. การฝึกการดำเนินงานต่างๆ ร่วมกับผู้อื่น
2. ค้นคว้าหาความรู้ที่ตนและกลุ่มสนใจเพื่อนำเสนอต่อเพื่อน
ร่วมชั้น
3. ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกลุ่ม โดยกำหนด
เป้าหมายการทำงานร่วมกัน กำหนดลำดับขั้นตอนการทำงานแบ่งตามความสามารถ
ของสมาชิกในกลุ่ม ลงมือปฏิบัติหน้าที่อย่างรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน
ของตนเอง รับฟังการชี้แนะและวิจารณ์จากผู้อื่น เพื่อการปรับปรุงงานชิ้นชมในผลงานร่วมกัน
ปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผลงานของตนเอง

กรมวิชาการ (2544, หน้า 8) ได้ถึงบทบาทของผู้เรียนในกิจกรรม
การเรียนการสอน กล่าวไว้ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการวิจัย คิด วิเคราะห์
ลงมือปฏิบัติ และสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. มีอิสระในการเรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจ และได้รับการส่งเสริม
ให้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
3. แสดงออกถึงการเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ (3 ส)

ซึ่งประกอบด้วย

- 3.1 สถิติปัญญาความรู้ความคิดความสนใจกระตือรือร้น

และตั้งใจเรียน

3.2 การสืบเสาะการค้นคว้าข้อมูล หรือความรู้การนำเสนอ การถ่ายทอดความรู้ที่ได้ให้ผู้อื่นเข้าใจ

3.3 การสร้างสรรค์ บูรณาการ และประยุกต์ความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ในชีวิตจริง หรือสถานการณ์ใหม่ตามความเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 10) ได้ระบุบทบาทผู้เรียนในการ จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ ของตนเองให้บรรลุตามเป้าหมาย
2. แสวงหา และเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย และรู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ข้อความรู้เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม
3. ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
4. มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน และครู
5. ประเมิน และพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่าง

ต่อเนื่อง

คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการศึกษา แห่งชาติ (2543, หน้า 53 – 54) ได้กำหนดตัวบ่งชี้ ความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการเรียนของนักเรียน ไว้ดังนี้

1. นักเรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
2. นักเรียนฝึกปฏิบัติจนเกิดความถนัด และวิธีการของตนเอง
3. นักเรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
4. นักเรียนฝึกคิดอย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจน และมีเหตุผล
5. นักเรียนได้รับการเสริมแรงได้ค้นหาคำตอบแก้ปัญหาทั้งด้วย ตนเอง และช่วยกัน
6. นักเรียนได้ฝึกค้น รวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ ด้วยตนเอง
7. นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด

และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข

8. นักเรียนฝึกให้ตนเองมีวินัย และรับผิดชอบในการทำงาน

9. นักเรียนฝึกประเมินปรับปรุงตนเอง และยอมรับผู้อื่น

ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการเรียนของนักเรียน นั้นนักเรียนจะต้องมีการฝึกปฏิบัติ ลงมือทำ แสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอเพื่อเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์พัฒนาความรู้ และรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีทักษะในการใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

ด้านการสอนของครู

นักวิชาการ และหน่วยงานทางการศึกษาได้นำเสนอรายละเอียด เกี่ยวกับองค์ประกอบเกี่ยวกับด้านการสอนของครูไว้ดังนี้

สุพล วังสินธุ์ (2539, หน้า 40) ได้สรุปบทบาทของครูอาจารย์ ในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ 6 ประการ

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาอย่างอิสระ
2. จัดสภาพแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด
3. เป็นผู้คอยชี้แนะช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีปัญหาในการเรียน และคอยให้กำลังใจนักเรียนตลอดเวลา
4. ไม่เป็นผู้สกัดกั้นความคิดเห็นของนักเรียนยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน ให้โอกาสผู้เรียนแสวงหาความรู้
5. จัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้นักเรียน โดยการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การจัดสภาพในห้องเรียน การจัดป้ายนิเทศส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดนิทรรศการ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541, หน้า 12 – 14) กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ 3 ประการ

1. บทบาทด้านการเตรียมการประกอบด้วย การเตรียมตนเอง การเตรียมแหล่งข้อมูล การเตรียมกิจกรรมการเรียน การเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมการวัดผลประเมินผล

2. บทบาทด้านการดำเนินการ ประกอบด้วย การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา การเป็นผู้สนับสนุนเสริมแรง
3. การเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร และบทบาทด้านการประเมินผลโดยการวัดจากสภาพจริง จากการปฏิบัติ และจากแฟ้มสะสมผลงาน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2542, หน้า 53) กล่าวถึงบทบาทผู้สอน 6 ประการ ได้แก่

1. ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ และปรับเนื้อหากระบวนการ และทฤษฎีการสอนต่างๆ ให้เข้ากับสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
2. วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดกิจกรรม และวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้า และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
4. จัดกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างหลากหลายเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียน
5. ลดบทบาทจากผู้สอนเป็นผู้กำกับหรือผู้จัดการ เพื่อสนับสนุนสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด และแสวงหาความรู้โดยใช้คำถามนำ
6. วัดและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบตามสภาพจริงโดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ วิธี

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 10) ได้ระบุบทบาทครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

1. การสำรวจประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนควรคำนึงว่าผู้เรียนแต่ละคนมีวิธีการเรียน (Learning Styles) แตกต่างกัน ดังนั้นครูผู้สอนจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่า และทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนควรดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียนโดยคำนึงถึงลักษณะการเรียนรู้ ความสนใจ และความต้องการที่แตกต่างกัน และจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ

พื้นฐานของผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน และสนองความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีพัฒนาการที่เป็นไปตามความสามารถ และเต็มศักยภาพของแต่ละคน

1.2 กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ ที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

2. การบูรณาการ และถ่ายโยงความรู้ ครูผู้สอนควรได้บูรณาการสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน นำไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์ และสามารถแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง และเน้นคุณธรรม จริยธรรม เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตร

2.2 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้

2.3 จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้

2.4 ประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน

2.5 วิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อนำผลมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของตนเองด้วยกระบวนการวิจัย

คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 63 – 64) ได้กำหนดตัวบ่งชี้ ความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการสอนของครู ไว้ดังนี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน

2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนฝึกค้นคว้า สังเกต รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์คิดอย่างหลากหลายสร้างสรรค์ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ และแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสม ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกส่งเสริมคุณภาพ และจริยธรรม ของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ให้ผู้เรียนได้รับการ พัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อกลุ่ม
8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย และต่อเนื่อง
9. ผู้เรียนรักโรงเรียนของตน และมีความกระตือรือร้นในการไป โรงเรียน

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการสอนของครู ครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนได้ อย่างครอบคลุม ตรงตามหลักสูตรตัวชี้วัด มีการจัดกิจกรรม และแหล่งเรียนรู้ อย่าง หลากหลาย สร้างสรรค์ มีสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอน มีการประเมินนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และหลากหลายวิธี

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ขอบข่าย และภารกิจทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สนับสนุนการจัดการศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพในการบริหารงานโรงเรียน 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตั้งอยู่ที่ ถนนนิตโย ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47000 ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาในสังกัด 7 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองสกลนคร อำเภอกุสุมาลย์ อำเภอโพนนาแก้ว อำเภอโคกศรีสุพรรณ อำเภอเต่างอย อำเภอภูพาน และอำเภอกุศบาก โดยมีโรงเรียนและจำนวนนักเรียนดังแสดงใน ตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนโรงเรียนรัฐบาล และจำนวนนักเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา สกลนคร เขต 1

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
เมืองสกลนคร	71	16,747
กุสุมาลย์	26	6,056
เต่างอย	10	2,456
โคกศรีสุพรรณ	18	3,098
โพนนาแก้ว	20	4,008
ภูพาน	16	3,832
กุศบาก	15	3,463
รวม	176	39,660

ที่มา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ข้อมูล ณ วันที่ 10

มิถุนายน 2558)

จากตาราง 2 พบว่าจำนวนโรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 176 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวนนักเรียน 39,660 คน

ผู้อำนวยการสถานศึกษา 176 คน ข้าราชการครู 2,110 คน รวมผู้อำนวยการ
สถานศึกษา และข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 1 ทั้งหมด 2,286 คน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
คือ นายเทวรัฐ โตไทยะ

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นองค์กร
หลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ประชากรวัยเรียน
เข้าเรียนได้อย่างทั่วถึง ภายในปี 2559

พันธกิจ

พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัย
เรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่
คุณธรรม มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสู่
ความเป็นเลิศ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี
อย่างทั่วถึงและได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีความเข้มแข็งเป็นกลไก
ขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลยุทธ์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง
ครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

จุดเน้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 กำหนดจุดเน้น
การดำเนินงาน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 จุดเน้นด้านผู้เรียน

1.1 นักเรียนมีสมรรถนะสำคัญ สู่มาตรฐานสากล

1.2 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย ห่างไกลยา

เสพติด มีคุณลักษณะและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม

1.3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริม สนับสนุนและ
พัฒนา เต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

ส่วนที่ 2 จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1 ครูได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในการสื่อสาร

มีสมรรถนะในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการบริหารงานทุกด้าน
ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

2.3 ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน

2.4 องค์กร คณะบุคคลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง วางแผน

และสรรหาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน
และสังคม

ส่วนที่ 3 จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

3.1 สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริหารจัดการโดย
มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

3.2 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกระดับ ส่งเสริม
การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คำนิยาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

สพป.สน.1

ส. = สามัคคี (Unity) รักใคร่ มีน้ำใจไมตรีต่อกัน

พ. = พอเพียง (Sufficiency) การดำรงชีวิตพอดี มีวิถีเป็นไทย

ป. = ประสิทธิภาพ (Efficiency) ความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ คุ่มค่า พึงพอใจ

ส. = สร้างสรรค์ (Creativity) ผลงานใหม่ มีนวัตกรรม

น. = น่าอยู่ (Livability) อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร

1. = หนึ่งความเป็นเลิศ (Excellency) เป็นหนึ่ง ความเป็นเลิศ

การขับเคลื่อนนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สกลนคร เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ และดำเนินการตามโครงการตามแผนปฏิบัติการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 แผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา (Good Governance) รวมทั้งยึดมั่นประกาศพันธสัญญาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประกอบด้วย 8 วาระ คือ “เพิ่มผลสัมฤทธิ์ สร้างจิตรักชาติ เปิดโอกาสการศึกษา พัฒนาสู่อาเซียน โรงเรียนมาตรฐาน สำนักงานล้ำเลิศ นักเรียนเป็นเลิศได้พัฒนา พร้อมถ่วงหน้าปฐมวัย”

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผู้วิจัยไว้ดังนี้

จารึก จันทน์นามวงศ์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยด้านขวัญของข้าราชการครูปฏิบัติการสอนที่ส่งผลต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็น

สำคัญในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า 1) ข้าราชการครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 มีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการครูปฏิบัติการสอน เพศชายกับเพศหญิงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมมีขวัญในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีขวัญไม่แตกต่างกัน

3) ข้าราชการครูปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่เปิดสอนแตกต่างกันมีขวัญในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 5) การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูปฏิบัติการสอน เพศชายกับเพศหญิง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน 6) การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของข้าราชการครูปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่เปิดสอนแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน 7) ขวัญของข้าราชการครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ไม่มีอำนาจพยากรณ์สภาพการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวม และพบว่ามี 3 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์สภาพการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านการทำงานของกลุ่ม และการอุทิศตนเพื่องาน ด้านความชัดเจนของการมอบหมายงานการติดต่อสื่อสาร และด้านความมั่นคงปลอดภัย 8) ปัจจัยด้านขวัญของข้าราชการครูปฏิบัติการสอนที่ควรได้รับการส่งเสริม มี 6 ด้านได้แก่ 1) ด้านรายได้ค่าครองชีพ และสวัสดิการในการปฏิบัติงาน 2) ด้านความชัดเจนของการมอบหมายงานการติดต่อสื่อสาร 3) ด้านความมั่นคงปลอดภัย 4) ด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพ และความยุติธรรมในโรงเรียน 5) ด้านการทำงานของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มและการอุทิศตนเพื่องาน 6) ด้านความเหมาะสมของงานในหน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ควรได้รับการส่งเสริม มี 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหา และวิธีการ 2) ด้านการจัดกิจกรรม และสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออก และคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านการใช้สื่อเพื่อฝึกกระบวนการแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ 4) ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง

สายหยุด ประกิตะ (2552, หน้า 1 – 2) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพ

และความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนใน
 สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยรวมอยู่
 ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ด้าน
 และระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการ
 เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.04$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านประสานความร่วมมือในการ
 พัฒนาศึกษากับสถานศึกษาอื่น ($\bar{X} = 3.42$) 2) การเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมใน
 การบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตาม
 ประสบการณ์การสอน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แต่เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2
 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ
 แก่ชุมชน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ
 ทางสถิติ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อ
 นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ประภาพร ลีลาชัย (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาศักยภาพ
 ครู ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนหนองไผ่พรเจริญวิทยา สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 2 พบว่า 1) สภาพและปัญหาในการจัดการ
 เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สภาพ พบว่า ครูส่วนใหญ่วิเคราะห์หลักสูตรไม่ละเอียด ครูมี
 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้อยัง
 ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนเน้นการสอนแบบบรรยายเนื้อหา
 มากกว่าการให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ ครูสอนโดยยึดครูเป็นสำคัญ ขาดการส่งเสริมให้
 ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบการนิเทศติดตามและประเมินผลการสอนของครูไม่ต่อเนื่อง
 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามสภาพจริงใช้วิธีการวัดและ
 ประเมินผลที่ไม่หลากหลายไม่ครอบคลุมเนื้อหา ปัญหา พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่วิเคราะห์
 หลักสูตรก่อนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความมั่นใจในการวิเคราะห์หลักสูตร
 ครูขาดทักษะในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
 เป็นสำคัญ ขาดทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารและครูไม่เห็น

ความสำคัญกับการนิเทศการสอน ครูมีความรู้และทักษะในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงค่อนข้างน้อย 2) แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวงรอบที่ 1 กระทำโดย การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการนิเทศภายในเพื่อติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ วงรอบที่ 2 กระทำโดย การนิเทศภายใน เพื่อให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ชี้แนะ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระหว่างผู้นิเทศและผู้ร่วมวิจัย 3) การติดตามและประเมินผลพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนหนองใสพรเจริญวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการดำเนินการในวงรอบที่ 1 พบว่า หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับดี มีผลเป็นที่น่าพอใจบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับปานกลาง ผลยังไม่เป็นที่น่าพอใจยังไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ จึงดำเนินการพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 โดยใช้แนวทางในการพัฒนา คือ การนิเทศภายใน หลังการนิเทศภายใน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าวงรอบที่ 1 มีผลเป็นที่น่าพอใจบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ทรงยศ แก้วมงคล (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมของโรงเรียนดังกล่าว อยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยระดับนักเรียน พบว่า พฤติกรรมการเรียนมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนเจตคติต่อการเรียน ไม่มีอิทธิพล 3) ปัจจัยระดับครู พบว่า วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน คุณลักษณะครู และพฤติกรรมการสอนไม่มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการรายห้องเรียน แต่วุฒิการศึกษาของครู มีอิทธิพลทางบวกต่อค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพฤติกรรมการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) ปัจจัยระดับผู้บริหาร พบว่า พฤติกรรมการบริหารด้านการเป็นผู้นำ ด้านพฤติกรรมการตัดสินใจ และด้านพฤติกรรมการติดต่อสื่อสาร มีอิทธิพลทางบวกต่อค่าเฉลี่ยประสิทธิผลการบริหารวิชาการรายโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วน ประสบการณ์การบริหาร

และการฝึกอบรมทางการบริหารไม่มีอิทธิพล และการวิจัยในอนาคต จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้เสนอโมเดลการวิเคราะห์พหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะบางประการสำหรับการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และการวิจัยในอนาคต

ธารีรัตน์ กลณี (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า

- 1) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก
- 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
- 3) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหารโรงเรียนครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน ที่ตั้งอยู่ในอำเภอต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางยกระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางยกระดับไว้ด้วยแล้ว

นันทนา เทพิน (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า

- 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับมาก
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ไม่แตกต่างกัน 3) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีวิทยฐานะแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 แตกต่างกัน
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ไม่แตกต่างกัน

5) ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับมาก 6) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ไม่แตกต่างกัน 7) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีวิทยฐานะแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ไม่แตกต่างกัน 8) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 แตกต่างกัน 9) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 สัมพันธ์กัน 10) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านวิชาการ และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 11) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านวิชาการและด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

พระมหาปริญญา เดชปญโญ (ปราบชมพู). (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตจอมทองกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนและด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น พบว่า มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) ปัญหาการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า การวิเคราะห์ ทำแผนในการจัดการเรียนการสอน และการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนยังต้องปรับปรุงและยังต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยบุคลากรผู้ชำนาญในการใช้สื่อการเรียนการสอนน้อยกับบางรายวิชาที่สอนอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและความรู้ความเข้าใจไม่พร้อมในเรื่องการวัดผลและประเมินผลตามสาระการเรียนรู้ขาดการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน

ปราณี ท้าวกลาง (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า 1) ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยรวม และรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอที่โรงเรียนสังกัดต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับชั้นการเปิดสอนต่างกัน แต่ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือ

ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐกานต์ ไชยโคตร (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนาศักยภาพ ครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า 1) ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความ เข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญและการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ขาดการอบรม พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การนิเทศภายใน การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา 2) แนวทางการดำเนินงานพัฒนาครูด้านการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้แก่ การศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการ นิเทศภายใน 3) การติดตามและประเมินผลในการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ก่อนการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของผู้ร่วมวิจัย 9 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญและการวัด และประเมินผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 68.53 หลังการ พัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้ร่วมวิจัย 9 คน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการพัฒนาร่วมกันในวงรอบที่ 2 พบว่า ความก้าวหน้าในวงรอบที่ 2 สูงกว่าวงรอบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 15.80 ร้อยละ 16.00 และร้อยละ 15.40 ตามลำดับ และพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนคนที่ 3 และครูผู้สอน คนที่ 5 โรงเรียนบ้านจิวสร้างแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ภาพรวมทุกข้อของค่าร้อยละความก้าวหน้าในวงรอบที่ 2 สูงกว่า วงรอบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 15.80 และ ร้อยละ 16.80 ตามลำดับ

ภรปภา ศรีธิสาร (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า 1) การบริหารงานโดยใช่ โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก 2) การบริหารงานโดยใช่โรงเรียนเป็นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) การบริหารงานโดยใช่

โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งแตกต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) ระดับผลสำเร็จการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 6) ผลสำเร็จการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 7) ผลการเปรียบเทียบผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน 8) ระดับผลสำเร็จการในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 9) การดำเนินงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 10) อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมมี 3 ตัวแปร ได้แก่ การคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน การตรวจสอบและถ่วงดุล และการมีส่วนร่วมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 11) แนวทางพัฒนาการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ มี 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล

ดวงเดือน แก้วฝ่าย (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 3. พบว่า 1) ปัจจัยการบริหาร และคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการและคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 4) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ และคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 5) ปัจจัยการบริหารงาน

วิชาการ และคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ และคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน พบว่ามี 4 ตัวแปร ที่ส่งผลคุณภาพผู้เรียน โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 7) ในการวิจัยครั้งนี้ได้เสนอแนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนไว้เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ต่อไป โดยด้านปัจจัยการบริหารงานวิชาการในด้านที่ต้องพัฒนามี 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น และด้านการส่งเสริมและสนับสนุน วิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

หทัยชนก ปัญญา (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1 พบว่า 1) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยภาพรวมแล้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำแนกตามอำเภอที่มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 5) แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ควร

พัฒนา คือ มีทั้งหมด 8 ด้าน คือ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการ
พัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผลประเมินผล
และเทียบโอนผลการเรียน การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การจัด
ระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อ
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อความสำเร็จ
ในการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผู้วิจัยไว้ดังนี้

Watamura (2000) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการในด้านการจัดการ
เรียนรู้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน มีการอภิปรายสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยยืนยันว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีการจัดสภาพแวดล้อมที่
เหมาะสม มีการวิจัยด้านสติปัญญาของผู้เรียน และสรุปว่านักเรียนมีความสามารถเพิ่มพูน
ความคิดในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น เมื่อใช้รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลาง นักเรียนที่ถูกสอนโดยครูเป็นผู้ชี้นำจะได้ความรู้ที่แยกเป็นส่วนๆ นักเรียนไม่
สามารถบูรณาการเป็นองค์ความรู้ได้ จากการศึกษาเปรียบเทียบชั้นเรียนที่สอนโดยเน้น
ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจะเป็นผู้นำที่มีพื้นฐานความรู้ที่กว้างกว่า และสามารถเชื่อมโยงความรู้
ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน

Godbey Ronde and Thorckmorton (2002, abstract อ้างถึงใน ดวงเดือน
แก้วฝ่าย, 2558, หน้า 82) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการในด้านการวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนด้วยรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย พบว่า รูปแบบการ
ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่หลากหลาย สามารถช่วยผู้ปกครองเห็นถึงการพัฒนา
ทักษะด้านวิชาการของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เมื่อมีผู้กำหนดเกณฑ์ และสิ่งที่คาดหวังไว้อย่าง
ชัดเจน และสามารถพัฒนาแสดงออกของผู้เรียนได้ดีขึ้นอีกด้วย

Ulrich (2002 : 4050 - A) ได้ศึกษาโครงการหลักสูตรวิทยาศาสตร์
อวกาศ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการเรียนของนักเรียนในยุคปฏิรูปการศึกษา โดยนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 60 คน จากเขตเมืองทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาที่
มาร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอกลาโฮมา และจากการสัมภาษณ์

นักเรียนจำนวน 19 คน พบว่า โครงการดาวอังคาร 2076 ควรใช้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และควรประเมินผลทุกๆ วันศุกร์ หลักสูตรนี้ควรปรับให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากกว่าที่เป็นอยู่ นอกจากนี้ในส่วนของสาระความรู้ในโครงการควรมีคำแนะนำ และควรสรุปให้มีความสมบูรณ์มากกว่านี้ การประเมินโครงการครั้งสุดท้ายควรกระทำ 2 - 3 วัน หลังเสร็จสิ้นโครงการเพื่อสะท้อนความสำเร็จของโครงการ

Aghty (2004, p. 3077) ได้ศึกษา ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่ และครูในงานวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่และครูยอมรับว่างานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องทำเป็นคณะ และร่วมกันรับผิดชอบรวมทั้งต้องให้ความสำคัญในการนิเทศการศึกษา ไม่ทำงานอื่นมากเกินไป รวมทั้งนวัตกรรมและเทคโนโลยีมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูใหญ่จากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงาน และมีการทำงานเป็นคณะมากยิ่งขึ้น

Liu. (2006, p.961) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้บริหารทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมที่มีประสิทธิผลโดยการใช้เครื่องมือที่ชื่อว่า Instructional Leadership Behavior Questionnaire (ILBG) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์สูงกับประสิทธิผลของโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า มีปัจจัยทั้งสิ้น 8 ปัจจัย คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผน และจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา 4) การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนการพัฒนาสื่อและการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 6) การแนะแนว และนิเทศการศึกษา 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 8) การส่งเสริมชุมชน และองค์กรอื่นๆ ให้พัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ ที่น่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการเรียนของนักเรียน และด้านการสอนของครู